

26.09.2017

Eduskunnan sivistysvaliokunta
SiV@eduskunta.fi

HE73//2017 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI YLIOPISTOLAIN JA AMMATTIKORKEAKOULULAIN MUUTTAMISESTA SEKÄ LAIKSI YLIOPISTOLAIN MUUTTAMISESTA ANNETUN LAIN VOIMAANPANOSTA

<https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/HE+73/2017>

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry (myöhemmin Arene) kiittää lausuntopyyntöä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Opetusyhteistyö:

Arene kannattaa mahdollistavaa lainsäädäntöä, joka tukee korkeakoulujen (ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen) profiilien mukaista strategista ja käytännön yhteistyötä korkeakoulujen lakisääteisten perustehtävien toteuttamisessa.

Opetusyhteistyön lakimuutos mahdollistaisi korkeakoulujen välisen opetusyhteistyön järjestelyt niin, että joku tai jotkut korkeakoulut vastaisivat jonkin osasuorituksen opetuksesta niin, että muu tai jotkut muut korkeakoulut luopuisivat tutkintoon pakollisina kuuluvien suoritusten edellyttämästä opetuksesta tältä osin.

Esitys antaa mahdollisuuden korkeakoulujen opetusyhteistyön syventämiseen sekä tarkoituksenmukaisen osaamisen hyödyntämiseen sektoreiden kesken ammattikorkeakoulututkinnoissa ja yliopistotutkinnoissa.

Esitetty lakimuutos

- vahvistaa koulutuksen laatua ja osaamisresurssien käyttöä, myös digitaalisesti.
- luo mahdollisuuden suunnata ammattikorkeakoulujen osaamista ja resursseja oman strategian mukaisesti
- tuo opiskelijoille mahdollisuuksia hyötyä korkeakoulusektoreita yhdistävästä osaamisesta omassa tutkinto-ohjelmassa.
- lisää laajemmin korkeakoulusektorien keskinäistä ja välistä yhteistyötä.

Voimassa oleva lainsäädäntö mahdollistaa jo nyt kieli- ja viestintäopintojen järjestämisen yhteistyönä tai sen hankkimisen toiselta korkeakoululta. Muilta osin vakiintuneen tulkinnan mukaan opiskelijan on kuitenkin voitava suorittaa koko tutkintonsa siinä ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa, johon hänet on valittu, ilman että osallistuu opetukseen toisessa korkeakoulussa.

Arene kannattaa lakiesitystä seuraavin huomioin:

1. Lakiesitys ei suoraan mahdollista vastaavaa koulutuksen hankkimista ulkomaisilta korkeakouluilta.

Kansainvälisen kehityksen kannalta olisi tärkeää, että suomalaiset korkeakoulut voisivat hankkia tiettyjä erityisosaamisia myös ulkomaisilta korkeakouluilta. Edellytyksenä pitäisi luonnollisesti olla vastaava laadunvarmistusmenettely hankittavalle koulutukselle kuin on Suomessa.

2. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välisissä opetusyhteistyöjärjestelyissä on varmistettava, että ammattikorkeakoulujen käytännönläheisen korkeakoulutuksen saatavuus ja profiili eivät heikkene akateemisen paineen vuoksi.

Ammattikorkeakoulututkinnoista ei voi tulla pelkästään välineitä korkeakoulujen rakenteellisessa kehittämisessä ja korkeakoulujen tutkintorakenteissa.

3. Työelämän kannalta korkeakoulutustarjonnan monimuotoisuus/diversiteetti on turvattava.

Elinikäisen oppimisen mahdollisuudet työuran aikana on mahdollistettava edelleen, mm. ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot. Riskinä on, että opetusyhteistyö ei vahvista monipuolista korkeakouluosaamista, vaan se tuottaa enemmän samankaltaisuutta - akateemisuuteen painottuen, jolloin työelämäläheinen korkeakoulupedagogiikka voi heiketä.

4. Osaamisperustaisen ajattelun tulee ohjata opetusyhteistyöjärjestelyjä, jolloin keskiössä on oppiminen ja osaamistavoitteet

Erilaiset oppimistavat- ja valmiudet tulee olla riittävästi huomioituina opetusyhteistyön suunnittelussa ja ratkaisuissa. Mm. ammatillisen väylän kautta korkeakouluopintoihin tulevat opiskelijat.

Koulutuksen siirto:

Arene näkemyksen mukaan 3 vuoden siirtymäaika on tarkoituksenmukainen erityisesti opiskelijoiden kannalta, mutta ammattikorkeakoulujen kannalta pitkä ja kustannuksia aiheuttava. Usein pitkät siirtymäajat aiheuttavat koulutukseen laatuongelmia, sekä myös lisäkustannuksia.

Arene esittää, että siirtymäajalla koulutuksen laadusta voidaan parhaiten huolehtia, kun korkeakoulut tekevät tiivistä yhteistyötä siirtymätilanteissa, ja voivat joustavasti sopia opetusjärjestelyistä niin että 3 vuoden siirtymäaika ei ole rajoittava.

Ammattikorkeakoulujen hallintokieli:

Arenen esittää, että hallintokieleen liittyvä ehdotus on rajattava koskemaan ainoastaan ammattikorkeakoulun julkisia hallintotehtäviä.

Ammattikorkeakoulujen hallintokieltä koskevan säännöksen täydentäminen lisää yksilöiden perustuslaillisia kielellisiä oikeuksia ja yhdenvertaisuutta ja tuo ammattikorkeakoulut säännöksissä yhdenvertaiseksi yliopistojen kanssa.

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030:

Korkeakoulujen kansallisen kokonaiskuvan, ohjauksen ja pitkänaikavälin kehityksen haasteena on se, että kansallista korkeakouluja koskevaa lainsäädäntöä tehdään yksittäisten tapausten perusteella (esim. T3, opetusyhteistyö, kieltenopetus yms.). Riskinä on, että korkeakoulujen yhteistyön pelisäännöt eivät ole riittävästi kokonaisuuden tarkastelussa esillä.

Arenen näkemyksen mukaan korkeakouluja koskevat yksittäiset lainsäädäntöuudistukset johtavat siihen, että kansallista korkeakoulukokonaisuutta, sen tulevaisuutta ja lainsäädännöllistä pohjaa tulee tarkastella yhtenä kokonaisuutena.

Tarvitaan visio, joka perustuu lainsäädännöllisesti tasavertaiseen kohteluun (ammattikorkeakoulut ja yliopistot), ja mahdollistaa alueellisesti erilaiset ratkaisut.

Arene esittää, että osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen 2030 visiotyötä käynnistetään työryhmäselvitys/toimenpiteet yhden korkeakoululainsäädännön vaikutuksista suomalaisiin ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Tapio Varmola
puheenjohtaja

Riitta Rissanen
toiminnanjohtaja